

INGEZONDEN

De redactie behoudt zich voor, ter bevordering van spoedige plaatsing der stukken, zoo noodig eenige bekorting aan te brengen

★

HUWELIJK EN GENEESKUNDIG ONDERZOEK

Het vraagstuk van een uit geneeskundig en genetisch oogpunt gewenschte huwelijkskeuze dateert niet van gisteren. Reeds PLATO gaf daarover wenken in zijn *Nomoi*, terwijl PLUTARCHUS in zijn geschrift met raadgevingen aan een jonggehuwd paar (*Gamika paraggelmata*) ook al dit punt ter sprake bracht.

Doch in een tijd als wij beleven, krijgt dat vraagstuk een bijzondere beteekenis wegens de groote verliezen, die het menschdom thans lijdt, alsmede wegens het groote aantal huwelijken, dat men na den oorlog kan verwachten. Na den wereldoorlog 1914—1918 heeft het huwelijk voor menigeen tot een teleurstelling geleid, hetgeen zoowel om persoonlijk belang als om maatschappelijke redenen zooveel mogelijk dient te worden voorkómen. Vandaar het streven, om door voorlichting en leiding een gunstige huwelijkskeuze te bevorderen. Ten opzichte van de *practische* maatregelen valt er evenwel ten aanzien van deze leiding aanzienlijk verschil van opvatting waar te nemen.

Men kan 'de daaromtrent verdedigde opvattingen in het kort weergegeven vinden in dit *Tijdschrift*, blz. 4735, 1941, waaronder het *vrijwillig* en het door de overheid voorgeschreven, *verplicht* geneeskundig onderzoek.

Tegen een dergelijk verplicht onderzoek, dat ook ten onzent wel voorstanders vindt, kunnen nu, naar wij meenen, ettelijke bezwaren worden aangevoerd, waarvan wij de volgende noemen.

Indien de overheid in het persoonlijke belang eener groep onderdanen en uit maatschappelijk oogpunt een geneeskundig onderzoek voorschrijft, ligt het voor de hand, dat zij daar ook een zekeren *waarborg*, een beveiliging tegenover dient te stellen. Nu heeft de erfelijkheidswetenschap in dit verband reeds belangrijke uitkomsten opgeleverd. Doch de *erfprognostiek* is opgebouwd op statistische, empirische gegevens en verschaft ons wel een leidraad voor advies, maar stelt ons in het algemeen niet in staat, in *concrete* omstandigheden van verschijningsvorm en veronderstelden aanleg een stellige uitspraak omtrent het te verwachten kroost te doen. Men kan wel is waar zeggen, dat de onderzoekingen van MENDEL ons behalve de „verscholen” erfelijkheid als voornaamste uitkomst de wetmatige, mathematische groepeerings der nakomelingen hebben leeren kennen, maar bij den mensch zijn aanleg en omstandigheden, bijzonder ten aanzien van ziekelijke verschijnselen, veel ingewikkelder dan bij zijn (MENDEL'S) proefondervindelijk onderzoek, zoodat ten aanzien van den mensch alleen *empirische* gegevens ons voorshands een houvast kunnen verschaffen.

Ten tweede: Er dienen den Staat, indien hij een voorschrift geeft, ook de middelen of *hulpkrachten* ter uitvoering van het voorschrift ter beschikking te staan of aanwezig te zijn. Nu zijn erfelijkheidsleer en eugenetica nog jonge wetenschappen, zoodat het voor de hand ligt, dat de geneeskundigen als groep (nog) niet in staat zijn, een hun in dit opzicht togedachte taak met vrucht uit te voeren.

Een derde bezwaar, dat eenigszins met het voorafgaande overeenkomt, is het volgende. Er dient bij de bevolking, die men de voordeelen van het geneeskundig onderzoek deelachtig wil maken, een geneigdheid tot medewerking, tot waardeering van het onderzoek te bestaan, wil dit naar behooren kunnen slagen; want er zijn menigmaal uitvoerige inlichtingen en onderzoekingen noodig. Doch deze medewerking zal in het algemeen slechts verleend worden, indien er in breeden kring een zeker *erfelijkheidsinzicht* verworven is; dit inzicht is echter nog lang niet in voldoende mate verkregen.

Het wordt voorts als bezwaar ondervonden, dat de overheid een bindend voorschrift zou uitvaardigen ten aanzien van zoo'n uiterst *persoonlijke* aangelegenheid als de keuze van een echtgenoot(e) en zich als het ware als arbiter zou plaatsen tusschen twee personen, die zich voor een algeheele levensgemeenschap tot elkaar voelen aangetrokken.

Zou de Staat voorts doer een verplichte keuring in verband met de voortplanting niet een groep van burgers in het leven roepen, die met een stempel van *minderwaardigheid* zijn voorzien, alhoewel dat onderzoek zich geenszins tot alle voor de gemeenschap gewichtige hoedanigheden uitstrekt?

Ten slotte is het beroeps- of ambtsgeheim met dit vraagstuk in verband gebracht. Hoe het zij, stellig kan de vertrouwelijke verhouding tusschen geneeskundige en huwelijks-candidaat het best worden gehandhaafd en derhalve de veiligheid van het bercepsgeheim het best worden bewaard bij het stelsel van *vrijwillig geneeskundig onderzoek*.

Om de bovenstaande en andere redenen geven wij de voorkeur aan het laatstgenoemde stelsel, hoe groote beteekenis wij ook aan dat onderzoek toekennen voor het levensgeluk der gehuwden en hun nakomelingen, alsmede voor het welzijn der samenleving. Want het moge waar zijn, dat het organisme van nature ook in ernstige toestanden, zooals hartziekten, multiple sclerose en zoo voort de eischen van zwangerschap en baring somwijlen op verrassende wijze te boven weet te komen, toch is in andere opzichten na (door?) het huwelijk wel degelijk verergering vastgesteld, zooals nog onlangs door F. HOTH aangaande de tuberculose werd medegedeeld. Daarbij is de erfelijke aard voor het levenslot van den mensch en voor zijn waarde als lid der gemeenschap van het hoogste belang.

Dit leidt tot de vraag, of de overheid bij het stelsel van het vrijwillig onderzoek werkeloos zou moeten toezien en zich ten aanzien van de voortplanting van elke leiding zou dienen te onthouden.

Geenszins, naar wij meenen. De Staat kan het zijne bijdragen, meer dan voorheen en meer dan thans geschiedt, tot verbreiding van het noodige erfelijkheidsinzicht. Hij heeft een taak te vervullen voor verbetering in dit opzicht van de vorming der geneeskundigen. Hij kan voorts het geneeskundig onderzoek bevorderen door aan degenen, die van inzicht en verantwoordelijkheidsbesef hebben blijk gegeven en zich aan geneeskundig onderzoek onderwierpen met gunstigen uitslag in een of anderen vorm 1), wellicht voordeelen toe te kennen, zooals een zekeren voorrang bij benoemingen van overheidswege; hij kan voorts bevorderen, dat zulk een voorrang ook bij benoemingen van particuliere zijde wordt verleend.

Het spreekt van zelf, dat de geneeskundigen bij de verbreiding van het noodige erfelijkheidsinzicht een heel bijzondere taak te vervullen hebben.

Als samenvatting van het bovenstaande meenen wij te kunnen zeggen, dat om theoretisch-wetenschappelijke en praktische redenen aan het stelsel van het vrijwillig geneeskundig onderzoek de voorkeur dient te worden gegeven.

Maastricht, Maart 1942

J. E. SCHULTE

NOODZAKELIJKE BEZUINIGING OP HET GEBRUIK VAN GENEES- EN VERBANDMIDDELEN

Ook ten aanzien van het gebruik van genees- en verbandmiddelen is de uiterste zuinigheid geboden. Men betrachte bij het voorschrijven de grootst mogelijke soberheid en lette er in het bijzonder op, dat na de behandeling geen groote of kleinere rest overblijft, die gewoonlijk als waardeloos wordt weggeworpen.

Er zijn enkele groepen van geneesmiddelen, voor welke deze opwekking tot zuinigheid zeer klemmend is, dit zijn:

- opiaten,
- verbindingen met theobromine en coffeïne,
- bismuthzouten en andere bismuthverbindingen,
- alle verbindingen en praeparaten, die jodium bevatten,
- insuline,
- kininezouten.

Met betrekking tot de opium-alcaloiden is bezuiniging te bereiken door gebruik te maken van het feit, dat de werking van een alcaloid dikwijls wordt versterkt door toevoeging

1) De uitslag van het onderzoek kan op tal van wijzen worden gegeven, zooals ik betoogd in mijn boek: *Erfelijkheid en Eugenetiek* (Erven F. BOHN, Haarlem), deel II, blz. 457 en volgende.